

SÀI GÒN 50 NĂM TRƯỚC

Chiếc mền Tân-Cương

Hồi-ký BÌNH-NGUYỄN LỘC

Miền Bắc nằm sát vách Trung-Hoa, vậy mà thuở ấy miền Nam xa-xôi lại chịu ảnh-hưởng Trung-Hoa mạnh hơn vì những tay tiên-phuông đi khai-hoang miền Nam mà hoạt-động kinh-hồn là bọn Dương-Ngạn-Địch, Trần-Thắng-Tài và ông cha của Trịnh-Hoài-Đức.

Dân Sài Gòn mà xài bánh, mua toàn hàng Trung-Hoa mà thôi. Không kể những cam, hồng, trái vải, táo đen, táo đỏ là thứ hàng phụ-du, những hàng muôn thuở phải là hàng Trung-Hoa họ mới nghe cho.

Mãi cho đến năm 1967 mà mọi gia-đình ở Sài Gòn còn giữ một cái mền đã mua 40 năm về trước.

Đó là mền không đóng thuế, nhưng cũng không phải là mền lậu thuế. Chẳng người Trung-Hoa không có nhập-cảng mền của họ vào xứ này, các gia-đình Việt ở Sài Gòn mà có bạn thân là Trung-Hoa thì cậy mượn bạn về Tàu mua cho.

Mà thuở đó người Trung-Hoa họ về Tàu như đi chợ, một năm về 4, 5 lần. Một chiếc mền trong hành-lý của họ, nhà Đoan không có lý-do để đánh thuế.

Đó là loại mền nhuộm màu son Tàu, toàn lông, không có màu nào khác xen vào, cả vải viền cũng màu son.

Mền bằng lông cừu nuôi tại tỉnh Tân-Cương sa-mạc mà người Trung-Hoa gọi là Hồi bộ Tây-Vức, tức khu của người theo đạo Hồi ở Viễn-Tây Trung-Hoa.

Người Trung-Hoa không có nuôi cừu. Đó là mền của thổ-dân Tây-Vức dệt, nhưng họ bảo là của họ, thành-thủ dân Sài Gòn đã mê họ, càng mê hơn vì hàng quá sức tốt.

„Mền Tàu“ ấy đắp lên, nghe nặng ngực vô-cùng và giữa tháng chạp, đắp một hồi muốn tống ra, vì người đắp nghe quá nực.

Với lại đó là mền „bách-niên giai-lão“. Con trai Sài Gòn sắp cưới vợ, gọi mua một chiếc mền loại đó, về hai vợ chồng đắp với nhau, về sau còn làm di-chức để lại cho cháu nội được, vì mền vẫn còn y nguyên.

Đề-cao Tàu quá trớn, nhà văn Đoàn-Châu-Mậu ở hãng Sakkmon chắc nổi dóa lên, nhưng cả mấy thế-hệ dân Sài Gòn sẽ chứng-giám rằng tôi không nói láo.

Thuở ấy dân Sài Gòn mê Tàu, không phải vì không có lý-do. Hàng-hóa của họ, hàng thuở ấy, tốt đẹp thật-sự mà thật-sự có giá-trị vô-song. Hơn thế ta đã quen dùng hàng ấy từ mấy ngàn năm rồi.

Tây mới đến, hàng Tây cũng tốt, nhưng ta chưa tín-nhiệm bao nhiêu (xin nhớ đây là chuyện 50 năm trước chớ không phải chuyện của năm nay mà phụ-nữ ta mặc đầm, đàn ông chỉ tín-nhiệm xe Pháp, thuốc trụ-sinh Pháp).

Cụ Vương-Hồng-Sển đã nói đến những đôi giày „Mạ Mì“ mà đế giày làm bằng đuôi ngựa. Đó cũng là một thứ hàng mà dân Sài-gòn rất mê vì đi êm lắm.

Nhưng rồi „giày hộp“ của Pháp bắt đầu lấn sân. Pháp gởi đến những đôi giày đựng trong hộp giấy cứng nên gọi là giày hộp, ta bỏ cũ thay mới vì ta bắt đầu lo. Giày của Pháp đế bằng da, đi kêu cộp-cộp nghe hách hơn.

Nhưng „Mạ Mì“ thì ba trăm năm vẫn chưa mòn.

Thế nên thuở ấy dân Sài-gòn ưa ca bài ca trào-lộng điệu „Khổng-Minh tọa lâu“ sau đây:

*Bánh tôm khô chiên!
Dò chớ quảy chiên!
Đồ bên Tàu các-chú đem qua,
Mì bên Tàu các-chú bày ra!
Hàm bà làng hầu ló!
Ngộ muốn mua liền!*

.....

Nhưng có một thứ hàng mà ta tín-nhiệm Tây ngay và bỏ Tàu tức-khắc. Đó là rượu Bồ-Đào.

Bồ-Đào là trái nho, rượu Bồ-Đào là rượu vang chớ không có gì lạ. Rượu này cũng được chế-tạo từ hồ bộ Tây-Vức, nơi trồng nho được và đã du-nhập Trung-Hoa từ đời nhà Đường.

Ta bỏ Tàu vì Các-Chú ở Chợ-lớn, thay vì nhập-cảng, chế-tạo Bồ-Đào giả bằng nước vỏ măng-cụt, hoặc nước vỏ lựu (không có máu mào gà đâu).